

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนต้นแบบใช้หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จำนวน 9 คน โรงเรียนทองสวัสดิ์วิทยาคาร อำเภอแม่สะเรียง จำนวน 27 คน โรงเรียนสบเมยวิทยาคม อำเภอสบเมย ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนต้นแบบ ใช้หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด (100 %) นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละ

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การพัฒนาบุคลากร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า มีคณะทำงานด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อจัดทำและการใช้หลักสูตร คณะทำงานดำเนินการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูแสวงหาวิธีการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาบุคลากร ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ไม่ได้จัดให้ไปศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาบุคลากร ไม่ได้ส่งเสริมให้มีศูนย์ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ส่วนไม่ทราบส่วนน้อยให้ข้อมูลว่า วางแผนระยะยาวเพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นรูปธรรม จัดประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากร มีการประเมินความต้องการในการพัฒนาบุคลากร วางแผนระยะสั้นเพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นรูปธรรม จัดให้ไปศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้ประชุมแก้ปัญหา เมื่อครูมีปัญหาทางด้านวิชาการตามลำดับ สำหรับปัญหาที่พบส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ บุคลากรมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรน้อย หลักสูตรแกนกลางจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย งบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ น้อย บุคลากรมีเปลี่ยนแปลงตลอด มีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มสาระที่สอนเพราะครูลาออกหรือย้าย ความเข้าใจของบุคลากรไม่ตรงกัน บุคลากรบางคนไม่เห็นความสำคัญของหลักสูตร โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดการอบรมการทำหลักสูตรให้บุคลากร โรงเรียนต้นแบบ

ให้เข้มข้น ให้เข้าใจทุกรายละเอียด หลักสูตรแกนกลางต้องมีความชัดเจน ควรจะมีงบประมาณมากขึ้นกว่าเดิม ควรจัดสรรครูให้ครบและสอนตรงตามวิชาเอก ควรให้นักลากลทุกคนจัดทำหลักสูตรของตนเองในสาระที่สอนอย่างน้อยหนึ่งสาระ

การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จัดซื้อสื่อการเรียนการสอน จัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาหลักสูตร จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน จัดครูเข้าสอนตรงตามความถนัดตามลำดับ ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ไม่ได้จัดให้มีห้องพิเศษอย่างเพียงพอ ไม่ได้จัดให้มีห้องเรียนอย่างเพียงพอ ส่วนที่ไม่ทราบ ส่วนน้อยได้ให้ข้อมูลไว้ว่า จัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาบุคลากร จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ตามความต้องการของครูผู้สอนเท่ากัน สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ งบประมาณสนับสนุน และล่าช้า งบประมาณในการจัดอบรมหลักสูตรน้อยไม่เพียงพอ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกระชั้นชิดทำให้งานได้ไม่ครอบคลุม โดยมีข้อเสนอแนะว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดงบประมาณในการพัฒนาหลักสูตรให้เพียงพอ จัดสรรให้แน่นอน ๆ ไม่ควรให้ใกล้การเบิกจ่ายเงิน

การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่า ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร ให้ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพ การจัดการศึกษา ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ไม่ได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร ชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร ส่วนที่ไม่ทราบ ส่วนน้อยให้ข้อมูลไว้ว่าให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ ผู้ปกครองไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา ชุมชนอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน การคมนาคมไม่สะดวก รายได้ผู้ปกครองน้อย ยากจน ต้องทำงานทุกวันไม่มีเวลามาประชุม ผู้ปกครองจะให้ความร่วมมือกับโรงเรียนน้อย ยังขาดความร่วมมือ และประชาสัมพันธ์สู่ชุมชน จึงทำให้ ขาดการประสานงานในเรื่องของหลักสูตร ความร่วมมือของผู้ปกครองยังไม่มีมาก และไม่เข้าใจในการมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตร โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้ชุมชน มีส่วนร่วมในเรื่องของหลักสูตรการทำหลักสูตร ควรมีการอบรมและชี้แนะให้กับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้น ควรสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมมากขึ้น ควรมีศึกษานิเทศก์ และมหาวิทยาลัยมาช่วยดูแล ด้านการพัฒนาหลักสูตร ควรมี

การประสานงานกับผู้ปกครองอย่างจริงจัง ควรกำหนดระยะเวลาในการจัดทำหรือทำความเข้าใจ
เนื้อหา ต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองทุกคนในบทบาทนี้

การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่า ได้สร้าง
บรรยากาศการเรียนรู้ในห้องสมุดแก่นักเรียน ให้ครูได้วางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ให้ครู
ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะ
กระบวนการทำงานเป็นทีมและส่งเสริมให้ครูนำความรู้ที่เป็นประสบการณ์ในตัวครูมาใช้ในการจัด
การเรียนรู้ ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ไม่ได้ลดภาระงานอื่น
ของครู เพื่องานสอนเป็นหลัก ไม่ได้จัดทำระเบียบการให้รางวัลนักเรียนที่ชัดเจน ส่วนที่ไม่ทราบ
ส่วนน้อยได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ขอรับการสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สร้าง
เครือข่ายภายนอกให้เกิดการมีส่วนร่วมทางวิชาการ สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้
ให้งบประมาณในการจัดทำหลักสูตรน้อย มีแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอตามความต้องการ การสนับสนุน
ทางวิชาการของเขตพื้นที่การศึกษาน้อยมาก ระบบการจัดการงานวิชาการ ยังไม่สอดคล้องกับ
การปฏิบัติ บุคลากรมีน้อยและขาดความรับผิดชอบ แหล่งเรียนรู้ขาดการปรับปรุงและดูแล
มีสถานที่คับแคบ/อากาศร้อน/ภูมิทัศน์ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ห้องสมุดมีพื้นที่คับแคบ ไม่สามารถ
รองรับการใช้บริการของครู นักเรียนได้ อย่างเต็มที่ ครูไม่มีความชำนาญเกี่ยวกับการจัดหมวดหมู่
ในห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ที่ตรงตามตัวชี้วัดอยู่ไกลจากโรงเรียน บางครั้งลำบากในการพานักเรียน
ไปศึกษา หนังสือที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนยังขาดอยู่ มีจำนวนนักเรียนมากเวลาใช้ห้องสมุดเวลา
ตรงกัน การเก็บข้อมูลพื้นฐานไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ข้อมูลที่มีสูญหาย ครูส่วนใหญ่
มีผลงานทางวิชาการน้อยหรือไม่มีเลย เพราะบรรจุไม่กี่ปี การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการสำนักงาน
เขตพื้นที่และโรงเรียนไม่มีสถานที่และงบประมาณในการจัดให้น่าสนใจ ขาดเงินทุน ไม่มีผลงาน
ทางวิชาการมาเผยแพร่ มีผลงานทางวิชาการแต่ไม่ต้องการเผยแพร่ โดยมีข้อเสนอแนะว่ามึงบให้
เพียงพอ ควรจัดสรรงบประมาณในการพานักเรียนไปแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ไกลอย่างเพียงพอ ควรมี
ศึกษานิเทศก์กำกับติดตามหลักสูตรสถานศึกษา จัดระบบให้รวดเร็ว และลดขั้นตอนในการจัดทำ
เอกสารทางวิชาการ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานวิชาการให้มากขึ้น ควรมีการปรับปรุง
ดูแล เพื่อให้บรรยากาศในแหล่งเรียนรู้ น่าใช้น่าเรียน สร้างห้องสมุดให้กว้างกว่าเดิมและปรับปรุง
ภูมิทัศน์ให้ดีขึ้น ควรจัดอบรมการจัดหมวดหมู่หนังสือในห้องสมุด ควรสำรวจความต้องการของ
บุคลากรในการใช้แหล่งเรียนรู้ แนะนำให้คณะครูจัดเก็บผลงานเพื่อความก้าวหน้าของอาชีพ ควร
จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำผลงานทางวิชาการให้บุคลากร บุคคลที่มีผลงานทางวิชาการ
เผยแพร่ควรให้ขวัญและกำลังใจกับบุคคลนั้น

การกำกับ คุณลักษณะภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่า ได้กำหนดการติดตาม คุณภาพหลักสูตรและกำหนดระเบียบการกำกับ คุณภาพหลักสูตร ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ไม่ได้สำรวจความต้องการรับการนิเทศของครู ไม่ได้ประเมินการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ไม่ได้นำสรุปการประเมินการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเท่ากัน ส่วนที่ไม่ทราบ ส่วนน้อยให้ข้อมูลไว้ว่า ดำเนินการนิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นิเทศการใช้หลักสูตร อย่างเป็นระบบ สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ มีการนิเทศน้อย มีเวลานิเทศน้อย ขาดการประเมินการใช้หลักสูตรจากครูผู้สอน และนักเรียน บุคลากรที่ทำการนิเทศมีน้อย เวลาผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศไม่ตรงกัน บรรยากาศในการนิเทศไม่ดี มีการติดตามการใช้หลักสูตรน้อย บุคลากรที่รับผิดชอบ ขาดความรับผิดชอบและไม่ตรงเวลา ข้อมูลในการวิจัยมากเกินไป ข้อมูลได้ไม่ตรงตามเวลา มีผู้วิจัยคนเดียวทำให้มีภาระมากเกินไป ยังไม่มีการวิจัยเรื่องหลักสูตรมากนัก โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้ครูและนักเรียนได้ประเมินการใช้หลักสูตรหลังจากใช้เสร็จสิ้นไปแล้ว ต้องมีการนิเทศการใช้หลักสูตรให้บ่อยขึ้นและเป็นระบบ ให้ผู้นิเทศสอนน้อยลง ควรจัดทำติดตามการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ ควรปรับข้อมูลให้น้อยลง ควรตั้งคณะกรรมการร่วมกันในการทำงานวิจัย ควรมีการวิจัยหลักสูตร ทุกกลุ่มสาระ การเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนน้อย

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงการบริหารหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ซึ่งผู้ศึกษาได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายดังนี้

ในการพัฒนาบุคลากรพบว่า มีคณะทำงานด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อจัดทำและการใช้หลักสูตร คณะทำงานดำเนินการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูแสวงหาวิธีการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาบุคลากร เช่นเดียวกับ กระทรวงศึกษาธิการ(2551ก) ได้เสนอว่า การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตร ซึ่งในที่สุดจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและใช้หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานให้ประสบความสำเร็จ สถานศึกษาจะต้องพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เน้นการสร้าง ความเข้าใจแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดประเมินผล โดยมีมาตรฐานและตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม รูปแบบการพัฒนาบุคลากรจะต้องใช้การนิเทศทั้งแบบกลุ่ม และเป็นรายบุคคล

โดยการสอนแนะ (Coaching) การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และจะต้องได้รับการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงการพัฒนานุคลากรให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับอำนาจจันทรแป้น (2532) ที่กล่าวว่า สิ่งที่จะต้องพิจารณาในขั้นนี้คือ การประชุมบุคลากรเพื่อชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ การสร้างแรงจูงใจบุคลากรด้วยวิธีการต่างๆ การมอบหมายสั่งการ การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดทำปฏิทินดำเนินการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ เช่นเดียวกับพลุ้ยชัย ยาวีราข (2542) ได้ศึกษาพบว่า ได้วางแผนในงานด้านการเตรียมและพัฒนานุคลากรเพื่อการใช้หลักสูตรทุกครั้ง ซึ่งคล้ายกับการศึกษาของ รามลักษณ์ อนุสุริยา (2546) ที่ได้ศึกษาพบว่า ในการพัฒนานุคลากรได้จัดประชุมอบรมปฏิบัติการและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมประชุมอบรมปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ เอนก อัคริเดช (2549) ที่ได้ศึกษาพบว่าการจัดบุคลากรที่มีความชำนาญในแต่ละกลุ่มสาระร่วมกันรับผิดชอบและร่วมมือจัดทำสาระหลักสูตรและจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและดำเนินการประชุมวางแผน การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วม ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ควรจัดสัมมนาครูให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษาในทิศทางเดียวกัน ซึ่งคล้ายกับพระมหาศิริสิทธิ์ วร โงน (2550) ได้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ครู ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาร่วมกันวางแผนจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกปี จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร ครู โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์มาให้ความรู้ ลงมือปฏิบัติจริง ปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม เช่นเดียวกับวริยะ สู้เสงี่ยม (2549) ได้ศึกษาพบว่า ควรจัดอบรมให้ความรู้เรื่องหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญในเรื่องหลักสูตร เป็นผู้ให้ความรู้และคำแนะนำแก่บุคลากรครู ผู้ปกครองไปพร้อม ๆ กัน เพื่อสร้างความมั่นใจและให้ความรู้ที่ถูกต้อง สำหรับปัญหาที่ส่วนน้อยได้เสนอในการพัฒนานุคลากรคือ บุคลากรมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรน้อย หลักสูตรแกนกลางจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เปลี่ยนแปลงบ่อย งบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ น้อย ทำให้การจัดการพัฒนาต่าง ๆ บุคลากรมีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มสาระที่สอนเพราะครูลาออกหรือย้าย ความเข้าใจของบุคลากรไม่ตรงกัน บุคลากรบางคนไม่เห็นความสำคัญของหลักสูตร เช่นเดียวกับถาวร คำทะแจ่ม (2545) ได้ศึกษาพบว่า บุคลากรยังมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรยังไม่มีชัดเจน รวมทั้งเวลาในการจัดทำหลักสูตรและงบประมาณในการดำเนินงานมีเพียงพอ ในทำนองเดียวกับ ปิยะพร ทำบุญ (2546) ได้ศึกษาพบว่า ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องบางส่วนยังมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ชัดเจน เนื่องจาก วิทยากรแกนนำ ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้บุคลากรผู้รับการอบรมได้เต็มที่ ดังนั้น ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและให้ครูและผู้เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรมและให้รับ

ความรู้ โดยตรงจากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกัน จัดหาเอกสารค้นคว้า และคู่มือความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ให้เพียงพอ โรงเรียนควรสร้างความตระหนักให้บุคลากร ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เห็นความสำคัญและ คึงคุณค่าความสนใจเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาให้มากขึ้น และมานิชย์ มีดี (2547) ได้ศึกษาพบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา

การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร จากผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไว้ว่า มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จัดซื้อสื่อการเรียนการสอน จัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนา หลักสูตร จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน จัดครูเข้าสอนตรงตาม ความถนัด เช่นเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551ก) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรและการจัด การเรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน เป็นการปรับกระบวนการจัดการหลักสูตรการสอนที่แตกต่างไปจาก เดิม จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องจัดทรัพยากรและปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมและสนับสนุน ให้เกิดความสำเร็จต่อการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ ปิยะพร ทำบุญ (2546) ได้ศึกษาพบว่า จัดให้มีสื่อการเรียนรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาเพียงพอตามสาระ การเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสมกับผู้เรียน จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษาให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและชุมชน และ รามลักษณ์ อนุสุริยา (2546) ได้ศึกษาพบว่า มีการเผยแพร่และอำนวยความสะดวกในการใช้แหล่ง เรียนรู้ ด้านการสนับสนุนในการสร้าง/ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีการส่งเสริมการผลิตและ การใช้สื่อ นวัตกรรม สนับสนุนด้านงบประมาณ สำหรับปัญหาที่ส่วนน้อย ได้เสนอในการสนับสนุน งบประมาณ ทรัพยากรคือ งบประมาณน้อยและล่าช้า งบประมาณในการจัดอบรมหลักสูตรน้อย ไม่เพียงพอ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกระชั้นชิดทำให้งานได้ไม่ครอบคลุม ดังนั้น ผู้บริหาร จะต้องวางแผนการจัดสรรงบประมาณ เช่นเดียวกับปิยะพร ทำบุญ (2546) ได้ศึกษาพบว่า จัดหา งบประมาณในการดำเนินการ และประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้องหรือใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และควรมีระยะเวลาในการเตรียมการและดำเนินการให้มากกว่าเดิมเพื่อ ความพร้อมมากขึ้น ทำนองเดียวกับ น้ำทิพย์ ทะศรีแก้ว (2548) ได้ศึกษาพบว่า ขาดแคลน งบประมาณในการผลิตและจัดซื้อสื่อ ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ น้อย ยังขาดสื่อที่ ใช้ฝึกผู้เรียนด้านการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตัวเอง

การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม พบว่า ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า ให้ครูมีส่วนร่วม ในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร ให้ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา เช่นเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551ก) ได้เสนอไว้ว่า การจะส่งเสริมให้การจัดทำและใช้หลักสูตร เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา

และสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา ซึ่งคล้ายกับถาวร คำทะแจ่ม (2545) ที่ได้ศึกษาพบว่า มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ในทำนองเดียวกับน้ำทิพย์ ทะศรีแก้ว (2548) ได้ศึกษาพบว่า ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและตัดสินใจการวางแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เช่นเดียวกับอนเนก อัคริเดช (2549) ได้ศึกษาพบว่า ในด้านการวางแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ได้การแต่งตั้งคณะกรรมการและดำเนินการประชุมวางแผน การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วม ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ควรจัดสัมมนาครูให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษาในทิศทางเดียวกัน ในทำนองเดียวกันวิริยะ สู้เสงี่ยม (2549) ได้ศึกษาพบว่า ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้ทราบข่าวสาร เรื่องหลักสูตรเป็นระยะๆ ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนมากขึ้น และชลิต เกษทอง (2550) ได้ศึกษาพบว่า การได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการบริหารเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การสนับสนุนการใช้วิทยากรท้องถิ่นในด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และการรายงานผลการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อชุมชน สำหรับปัญหาที่พบส่วนน้อยได้เสนอไว้ในด้านการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมคือ ผู้ปกครองไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา ชุมชนอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน การคมนาคมไม่สะดวก รายได้ผู้ปกครองน้อย ยากจน ต้องทำงานทุกวัน ไม่มีเวลามาประชุม ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนน้อยและประชาสัมพันธ์สู่ชุมชน จึงทำให้ ขาดการประสานงานในเรื่องของหลักสูตร ไม่เข้าใจในการมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตร ทำนองเดียวกับปิยะพร ทำบุญ (2546) ได้ศึกษาพบว่า มีปัญหาที่โรงเรียนควรสร้างความตระหนักให้บุคลากร ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เห็นความสำคัญและดึงดูดความสนใจเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาให้มากขึ้น จัดหางบประมาณในการดำเนินการ และประสาน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และควรมีระยะเวลาในการเตรียมการและดำเนินการให้มากกว่าเดิม เพื่อความพร้อมมากขึ้น ซึ่งคล้ายกับเสริม เคน โยธา (2546) ได้ศึกษาพบปัญหาว่า ผู้บริหารขาดกระบวนการระดมความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า ได้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องสมุดแก่นักเรียน ให้ครูได้วางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้ครูนำความรู้ที่เป็นประสบการณ์ในตัวครูมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในทำนองเดียวกันกระทรวงศึกษาธิการ (2551ก) ได้สรุปว่า ความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับบรรยากาศทางวิชาการ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดขึ้น ซึ่งคล้ายกับถาวร คำทะแจ่ม

(2545) ได้ศึกษาพบว่า มีการสร้างสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศของการเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียน มีการสนับสนุนด้านงบประมาณให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการหาความรู้เพิ่มเติมและนำไปสนับสนุนการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ รวมทั้งการลดภาระหน้าที่พิเศษของครูไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอน และควรมีการส่งเสริม ให้กำลังใจครู ในการนำหลักสูตรไปใช้ เช่นเดียวกับรามลักษณ์ อนุสุริยา (2546) ได้ศึกษาพบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียน มีการวางแผนการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดหา เลือกใช้ ผลิตและพัฒนาสื่อ แหล่งการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนา และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนได้วางแผนประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแก่ครูทุกคนให้สามารถทำหน้าที่แนะแนว การดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการจัดครูเข้าสอน โรงเรียนจัดครูเข้าสอน ไม่ตรงวุฒิเป็นบางวิชา และไม่ตรงกับความสามารถ ที่สอนเป็นบางวิชา ด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการเชิญมาช่วยสอนและพานักเรียนออกไปเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น เผยแพร่และอำนวยความสะดวก ในการใช้แหล่งการเรียนรู้ มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น เผยแพร่ และอำนวยความสะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนในการสร้าง/ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี มีการส่งเสริมการผลิตและการใช้สื่อนวัตกรรม สนับสนุนด้านงบประมาณ ด้านการส่งเสริม การวิจัยเพื่อพัฒนา มีการส่งเสริมให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน พัฒนานวัตกรรมให้มีความรู้ ความเข้าใจในการวิจัยเพื่อพัฒนา ด้านการตรวจสอบการใช้หลักสูตรมีการสำรวจปัญหาการใช้ หลักสูตร และรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาวิธีแก้ปัญหา และน้ำทิพย์ ทะศรีแก้ว (2548) ได้ศึกษาพบว่า การปฏิบัติด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่มากที่สุดได้แก่ ร่วมจัดแหล่งเรียนรู้ บรรยากาศ สภาพแวดล้อม ให้ผู้เรียนได้สังเกตสำรวจ สัมผัสและมีปฏิสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูมีการพัฒนาสื่อขึ้นใช้เอง ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ ใช้แหล่งวิทยากรในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ และจัดให้มีเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้นอกสถานที่ จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการจัดทำ หลักสูตรให้เพียงพอและทันเวลา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการประสานความร่วมมือ โรงเรียนใกล้เคียง จัดบุคลากรที่มีความชำนาญในแต่ละกลุ่มสาระร่วมกันรับผิดชอบ และร่วมมือจัดทำสาระหลักสูตรและจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

สำหรับปัญหาที่พบส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ ใ้งบประมาณในการจัดทำหลักสูตรน้อย มีแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอตามความต้องการ การสนับสนุนทางวิชาการของเขตพื้นที่การศึกษา น้อยมาก ระบบการจัดการงานวิชาการ ยังไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติ บุคลากรมีน้อยและขาด ความรับผิดชอบ แหล่งเรียนรู้ขาดการปรับปรุงและดูแล มีสถานที่คับแคบ/อากาศร้อน/ภูมิทัศน์ ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ห้องสมุดมีพื้นที่คับแคบ ไม่สามารถรองรับการใช้บริการของครู นักเรียน ได้อย่างเต็มที่ ครู ไม่มีความชำนาญเกี่ยวกับการจัดหมวดหมู่ในห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ที่ตรงตาม

ตัวชี้วัดอยู่ไกลจากโรงเรียน บางครั้งลำบากในการพานักเรียนไปศึกษา หนังสือเกี่ยวกับการเรียนการสอนยังขาดอยู่ มีจำนวนนักเรียนมากเวลาใช้ห้องสมุดเวลาตรงกัน การเก็บข้อมูลพื้นฐานไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ข้อมูลที่มีสูญหาย ครูส่วนใหญ่มีผลงานทางวิชาการน้อยหรือไม่มีเลย เพราะเป็นข้าราชการครูใหม่ การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่และโรงเรียนไม่มีสถานที่และงบประมาณในการจัดให้น่าสนใจ ขาดเงินทุน ไม่มีผลงานทางวิชาการมาเผยแพร่ มีผลงานทางวิชาการแต่ไม่ต้องการเผยแพร่ โดยมีข้อเสนอแนะว่า มีงบให้เพียงพอ ควรจัดสรรงบประมาณในการพานักเรียนไปแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ไกลอย่างเพียงพอ ควรมีศึกษานิเทศก์กำกับติดตามหลักสูตรสถานศึกษา จัดระบบให้รวดเร็ว และลดขั้นตอนในการจัดทำเอกสารทางวิชาการ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานวิชาการให้มากขึ้น ควรมีการปรับปรุงดูแล เพื่อให้บรรยากาศในแหล่งเรียนรู้ น่าใช้ น่าเรียน สร้างห้องสมุดให้กว้างกว่าเดิมและปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ดีขึ้น ควรจัดอบรมการจัดหมวดหมู่หนังสือในห้องสมุด ควรสำรวจความต้องการของบุคลากรในการใช้แหล่งเรียนรู้ แนะนำให้คณะครูจัดเก็บผลงานเพื่อความก้าวหน้าของอาชีพ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำผลงานทางวิชาการให้บุคลากร บุคคลที่มีผลงานทางวิชาการเผยแพร่ควรให้ขวัญและกำลังใจกับบุคคลนั้น ซึ่งคล้ายกับรามลักษณ์ อนุสุริยา (2546) ที่ได้ศึกษาพบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาคือบุคลากรมีน้อย จำนวนชั่วโมงสอนมาก ครูไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศ ครูยังยึดติดกับการสอนแบบเดิม ครูมีกิจกรรมมากทำให้การนิเทศไม่เป็นไปตามกำหนด และที่เป็นปัญหาน้อยคือนโยบายจากฝ่ายบริหารไม่ชัดเจน ครูไม่แสวงหาแหล่งการเรียนรู้นอกโรงเรียน ทำนองเดียวกับจรรยา สุภกาญจน์ (2547) ได้ศึกษาพบว่ารายการที่มีปัญหามากที่สุดคือ บุคลากรมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอ และต้องรับภาระงานหลายอย่าง เช่นเดียวกับ มาโนชัย มีดี (2547) ได้ศึกษาพบว่า การจัดทำสารการเรียนรู้นี้มีบุคลากร ไม่เพียงพอ ยังมีปัญหามาก

ในการกำกับ ดูแลคุณภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า ได้กำหนดการติดตาม คุณภาพหลักสูตร กำหนดระเบียบการกำกับ คุณภาพหลักสูตร เช่นเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551ก) ที่ได้สรุปว่า เพื่อสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนว่า ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังตามที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้ และเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนตามความคาดหวังของสถานศึกษา การกำกับดูแลคุณภาพของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้จึงเป็นสิ่งจำเป็น สอดคล้องกับพลุ้ยชัย ยาวีราช (2542) ได้ศึกษาพบว่า การประเมินผลและรายงานผล ได้มีการประเมินผลและรายงานในด้านนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรทุกครั้ง และบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินแผนงานและโครงการเกี่ยวกับงานด้านต่าง ๆ ทุกครั้งด้วย ส่วนการประเมินผลและรายงานในด้านการบริการแหล่งวิทยาการในโรงเรียนนั้น ไม่ได้ปฏิบัติและไม่ได้มีการประเมินโครงการเกี่ยวกับงานด้านต่าง ๆ

ในระหว่างดำเนินการเช่นกัน ในทำนองเดียวกันปิยะพร ทำบุญ (2546) ได้ศึกษาพบว่า การกำกับ ติดตามประเมินผล และรายงานผล สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษา โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตร เช่นเดียวกับรามลักษณ์ อนุสุริยา (2546) ได้ศึกษาพบว่า ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล มีการกำหนดผู้นิเทศไว้ชัดเจนและ กำหนดให้รายงานการใช้หลักสูตรเมื่อสิ้นภาคเรียน ซึ่งใกล้เคียงกับสุจิรา สุวรรณกาญจน์ (2547) ที่ได้ศึกษาพบว่า มีแผนงานโครงการ กำกับนิเทศและติดตามผล ซึ่งคล้ายกับจรรยา สุภกาญจน์ (2547) ได้ศึกษาพบว่า ปฏิบัติได้สูงสุด คือ การจัดทำแผนงาน/โครงการ นิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษา และมานิชย์ มีดี (2547) ได้ศึกษาพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำ แผนงาน / โครงการ การนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผล การบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา

สำหรับปัญหาที่พบส่วนน้อยได้เสนอไว้คือ มีการนิเทศน้อย มีเวลานิเทศน้อย ขาดการ ประเมิน การใช้หลักสูตรจากครูผู้สอนและนักเรียน บุคลากรที่ทำการนิเทศมีน้อย เวลาผู้นิเทศกับ ผู้รับการนิเทศไม่ตรงกัน บรรยากาศในการนิเทศไม่ดี มีการติดตามการใช้หลักสูตรน้อย บุคลากร ที่รับผิดชอบ ขาดความรับผิดชอบและไม่ตรงเวลา ข้อมูลในการวิจัยมากเกินไป ข้อมูลได้ไม่ตรง ตามเวลา มีผู้วิจัยคนเดียวทำให้มีภาระมากเกินไป ยังไม่มีการวิจัยเรื่องหลักสูตรมากนัก โดยมี ข้อเสนอแนะว่า ควรให้ครูและนักเรียนได้ประเมินการใช้หลักสูตรหลังจากใช้เสร็จสิ้นไปแล้ว ต้องมีกึ่งนิเทศการใช้หลักสูตรให้บ่อยขึ้นและเป็นระบบ ให้ผู้นิเทศสอนน้อยลง ควรจัดทำ การติดตาม การใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ ควรปรับข้อมูลให้น้อยลง ควรตั้งคณะกรรมการร่วมกันในการทำงาน วิจัย ควรมีการวิจัยหลักสูตรทุกกลุ่มสาระ การเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับความร่วมมือจากบุคลากรใน โรงเรียนน้อย เช่นเดียวกับถาวร คำทะแจ่ม (2545) ได้ศึกษาพบว่าขาดการบันทึกข้อมูล การรายงาน ผล เพื่อจะได้นำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา โรงเรียนกำหนดเวลาในการปรับปรุงพัฒนาไว้เมื่อ สิ้นปีการศึกษา ซึ่งนานเกินไปและการเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตร ยังไม่มี ความเข้าใจในเนื้อหา วิธีการขั้นตอน ตลอดจนอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการทำหลักสูตรไปใช้ เตรียมความพร้อมและขั้นตอนต่าง ๆ ส่วนข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการวางแผนการปรับปรุงหลักสูตร ในระยะสั้น ๆ โดยให้ครูผู้สอนปรับปรุงและพัฒนาตามความเหมาะสม โรงเรียนควรให้ความสำคัญ ในการนำหลักสูตรไปใช้และควรนำผลจากการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาใช้ในการปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตร ในทำนองเดียวกันปิยะพร ทำบุญ (2546) ได้ศึกษาพบว่า ยังขาดการกำกับ ติดตาม ประเมินผลที่มีมาตรฐานและเป็นระบบต่อเนื่อง การปรับเปลี่ยนแนวดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับ หลักสูตร ทำให้โรงเรียนเกิดความสับสนและไม่แน่ใจในคุณภาพของหลักสูตรที่จัดทำขึ้น ซึ่งคล้ายกับ

รามลักษณ์ อนุสุริยา (2546) ที่ได้ศึกษาพบว่าสิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ มีเวลาในการจัดทำหลักสูตรน้อย บุคลากรให้ความตระหนักต่อการประชุมน้อย หลักสูตรเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้มีเวลาให้การเตรียมพร้อมน้อย สิ่งที่เป็นปัญหามากกลางคือ บุคลากรมีน้อย จำนวนคาบสอนมาก ครูไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศ และ จรูญ สุภกาญจน์ (2547) ได้ศึกษาพบว่าปัญหาด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาพบว่าการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลยังไม่เป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการบริหารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารหลักสูตรดังนี้

1. ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรขาดความรู้เรื่องหลักสูตร ดังนั้นในการบริหารงานจึงควรที่จะจัดหาวิทยากรให้ความรู้ สนับสนุนงบประมาณในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม โดยอาจจะขอความอนุเคราะห์ศึกษานิเทศก์เข้ามาช่วยในการทำงานด้านการวางแผนและการจัดทำหลักสูตร
2. ควรสร้างความตระหนักและชี้แจงให้บุคลากรเห็นความสำคัญของหลักสูตร การใช้หลักสูตร ตลอดจนการกำกับ นิเทศติดตาม เพื่อที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพ
3. ควรให้ความสำคัญในเรื่องของงบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด โดยการพิจารณาถึงระยะเวลาที่งบประมาณจะเข้าสู่โรงเรียน ให้เหมาะสม เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด
4. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาโดยการสัมภาษณ์เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ได้จริง
5. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรที่จะศึกษาให้ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน

เขต 2